

lin Vesiliikelaitos

TOIMINNAN KUVAUS

lin vesiliikelaitos on vesihuoltolain 3 §:n 3. kohdan tarkoittama vesihuoltolaitos, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Toiminta-ajatuksenamme on tuottaa puhdasta juomavettä ja toimiva viemärointi kaikissa tilanteissa.

Talousvesi

Pohjavedenottoamilla ja vesijohtoverkostolla turvataan toiminta-alueen talousveden tarve kustannustehokkaasti ja turvallisesti. Talousveden laatua tarkkaillaan sekä viranomaisten hyväksymän valvontatutkimusohjelman mukaisesti että asiakaspalautteen perusteella. Valvontatutkimusohjelman mukainen tarkkailu on tilattu ulkopuoliselta toimijalta. Omana toimintana talousveden laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti (väri, haju, maku) ja tarvittaessa suoritetaan vesinäytteiden tutkimus hyväksytyssä laboratoriossa. Asiakaspalautteet tilastoidaan ja käsitellään henkilöstön kokouksissa, jotta saman ongelman toistuvuus voitaisiin estää ja kohdentaa esimerkiksi investointeihin varattavat resurssit tarpeellisimpiin kohteisiin.

Jätevesi

lin alueella jätevedet johdetaan viemäriverkoston ja jätevedenpumppaamoiden ja edelleen li – Haukipudas – Oulu siirtoviemärin kautta Taskilan jäteveden puhdistamolle. Oulun veden Taskilan jätevedenpuhdistamolle johdettavan jäteveden määrä mitataan kuntien välisellä rajalla ja kunta maksaa jäteveden käsittelystä Oulun vedelle erikseen hyväksytyn sopimuksen mukaisesti.

Kuivaniemen alueella jätevedet johdetaan viemäriverkoston ja jätevedenpumppaamoiden kautta Kuivaniemen aseman jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. lin vesiliikelaitos on hakenut ympäristölupaa Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon toiminnan jatkamiseksi. Ympäristölupahakemuksesta on annettu hylkäävä päätös 20.6.2023. Uuden ympäristölupahakemuksen laadinta ja siihen liittyvä selvitystyö on käynnistetty. Valvontaviranomainen valvoo tehostetusti laitosta siihen saakka, kunnes toiminnalla on lainvoimainen ympäristölupa. Talousarvion investointiosassa on varauduttu puhdistamon jatkokäytön suunnitteluun ja lupamääräysten mukaisten selvitystöiden laadintaan.

Käyränkankaan vesiosuuskunta, Jakkukylän vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy

Mainittujen kunnan alueella toimivien vesihuoltolaitosten kanssa kehitetään yhteistoiminnassa ja vastuullisesti kunnan vesihuoltoa. Laitoksilla ei ole viemäriverkostoa, eikä jätevesien käsittelyä. Erityistilanteissa avustetaan laitoksia, mutta kuitenkin niin, että oma toiminta ei vaarannu. Ko. laitoksilla ei ole omaa vedenottamoita tai talousveden muuta tuotantoa, vaan ne ostavat talousveden lin vesiliikelaitokselta. Käyränkankaan vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy ovat ilmaisseet halunsa siirtää vesihuoltotoiminnan lin vesiliikelaitokselle. Vesiliikelaitos laatii yhdistymisehdot vesihuoltotoiminnan yhdistymiselle.

Pitkän aikavälin toiminnan tavoitteita:

Talousvesi

Tavoite: tuotetun talousveden määrä on pysyvästi enintään 1,2 x laskutetun talousveden määrä.

Tavoite: veden laatuun liittyvien reklamaatioiden määrä vähenee

Tavoite: verkoston uusiutumisaika kestäväällä tasolla

Jätevesi

Tavoite: puhdistettavaksi toimitetun jäteveden määrä laskee pysyvästi alle 1,3 x laskutetun jäteveden määrä.

Tavoite: verkoston uusiutumisaika kestävällä tasolla

lin alue

TALOUSVESI

	2018	2019	2020	2021	2022
Vedenottamoilla tuotettu vettä	463 284	447 684	456766	476163	419646
Laskutettu talousvettä	380 071	368 035	357849	376112	361973
kerroin	1,21	1,21	1,28	1,26	1,16

JÄTEVESI

	2018	2019	2020	2021	2022
Käsitelty jätevesimäärä	267 909	292 906	365343	398796	303435
Laskutettu jätevesimäärä	237 744	229 585	266019	240155	227578
kerroin	1,12	1,27	1,61	1,45	1,33

Kuivaniemen alue

TALOUSVESI

	2018	2019	2020	2021	2022
Vedenottamoilla tuotettu vettä	154337	154625	127846	122365	129775
Laskutettu talousvettä	131498	97304	101987	101397	96625
kerroin	1,17	1,59	1,25	1,21	1,34

JÄTEVESI

	2018	2019	2020	2021	2022
Käsitelty jätevesimäärä	64942	67019	71062	49950	47747
Laskutettu jätevesimäärä	30545	28435	29267	28437	28674
kerroin	2,06	2,36	2,43	1,75	1,67

Merkittävät muutostarpeet toiminnassa

Vesihuoltolaitosten toimintaa säätelee Suomessa ensisijaisesti vesihuoltolaki (9.2.2001/119). Lain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi.

Vesihuoltolain 18 §:ssä on esitetty maksujen yleiset perusteet. Vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Vuonna 2022 vesihuoltolain vaatimus kaikkien menojen kattamisesta maksutuloilla toteutui lin vesiliikelaitoksella, kuten tapahtui myös vuonna 2021. Toimenpiteiden riittävyyttä erityisesti saneeraustarpeen suhteen on taloustilanteen lisäksi arvioitava kuitenkin myös mm. putkirikkojen määrän, vesijohtoverkoston vuotovesimäärän (verkostoon pumpatun ja laskutetun vesimäärän erotus ja sen kehitystrendi viime vuosina), viemäriverkoston vuoto- ja hulevesien määrän (puhdistamolle johdetun ja laskutetun jätevesimäärän erotus ja sen kehitystrendi viime vuosina) sekä jätevedenpuhdistamon lupaehtojen toteutumisen perusteella.

lin vesiliikelaitoksen vesijohtoverkoston uusiutumisaika (vuoden aikana uusittu verkostopituus jaettuna verkoston koko pituudella) oli 558 vuotta ja viemäriverkoston uusiutumisaika 167 vuotta vuonna 2022. Nämä ajat ylittävät moninkertaisesti verkostojen laskennallisen käyttöiän. Toiminnalliset tekijät puoltavat voimakkaasti saneeraustason nostamista, jotta hyvä palvelutaso pystytään tulevaisuudessakin turvaamaan.

lin vesiliikelaitoksen keskimääräistä investointitasoa on nostettu noin 350 000 eurolla vuodesta 2023 alkaen. Samalla investointien painopiste on siirretty pääosin verkostojen saneeraukseen, mikä on tarpeen vesihuoltolaitoksen palvelutason säilyttämisen kannalta. Nykytilanteessa vesihuoltolain vaatimus kaikkien kustannusten kattamisesta toiminnasta saatavilla maksutuloilla ei toteudu. Vesihuollon maksujen korottaminen on sen vuoksi välttämätöntä.

Vuoden 2023 aikana laaditun Vesiliikelaitoksen taloustarkastelun tuloksena vesiliikelaitoksen johtokunta hyväksyi seuraavat kehittämiskohteet jatkovalmistelun pohjaksi:

1. Taksojen korotukset toiminta- ja investointimenot kattavalle tasolle
2. Taksojen yhtenäistäminen sekä toimitusehtojen päivitys
3. Taksarakenteen tarkastelu
4. Toiminta-alueen tarkastelu ja liittymismaksujen korotus uudisinvestointeja vastaavaksi
5. Vesilaitoksen yhdistysehtojen laadinta
6. Saneeraussuunnitelmien laadinta / hule- ja vuotovesien vähentäminen
7. Liittymismaksujen kirjaaminen ja talousarvion jako vesi- ja viemärlaitokseen
8. Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys

RISKIENHALLINTA

Kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuneet uhat ovat lisääntyneet valtakunnan tasolla. lin vesiliikelaitos varmistaa varautumisen tason. Myös sähköenergian säännöstelyn mahdollisuuteen on varauduttu.

Vesiliikelaitoksen varautumissuunnitelma on laadittu talvella 2020-2021. Oulunkaaren ympäristöpalvelut on hyväksynyt suunnitelman ja se on lähetetty tiedoksi mm. ELY-keskukselle. Suunnitelmaa päivitetään muuttuneen tilanteen myötä tarpeen mukaan.

Tunnistetut riskit ja riskien toimenpiteet talousarvion liitteenä.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstö

Oman henkilöstön toimenkuva painottuu edelleenkin laitoksen eri toimintojen kunnossapitoon ja valvontaan (erityisesti vesijohto- ja viemäriverkosto), mutta tarkoituksenmukaisissa kohteissa käytetään henkilöstöä myös investointeihin. Toiminnot sovitetaan henkilöstön resurssien mukaisesti ja palveluita ostetaan tarpeeseen. Edelleen tullaan käyttämään paikallisten yritysten palveluja ja vähääkin merkittävämmät rakenennusurakat toteutetaan urakkakilpailun perusteella.

Henkilökunta tarjoaa asiakasystävällistä palvelua perheille ja yrityksille.

	Lähtötilanne henkilömäärä	Lisäys/vähennys			
Vuosi	2023	Lisäys	Vähennys	2024	Perustelut
Vesiliikelaitoksen johtaja	0,2			0,2	
Toimistosihtööri	1			1	
Vesihuoltopäällikkö	1			1	
Vesihuollon työnjohtaja	1			1	
Asentajat	4			4	
Yhteensä	7,2			7,2	

KÄYTTÖTALOUS

Kuntastrategia 2030

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 30.5.2022 uuden kuntastrategian. Strategian viemiseksi käytäntöön on laadittu erillinen asiakirja, jossa on esitetty eri hallinnonalojen lupaukset strategiassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Strategian toteuttamiseksi vesiliikelaitos on kirjannut konkreettiset toimenpiteet talousarvion liitteenä olevaan taulukkoon.

VALTUUSTON SITOVUUSTASO

Ulkoiset ja sisäiset, 1 000 €	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatuotot	1 900	1 913	2 116	2 241	2 366
Valmistus omaan käyttöön		5	5	5	5
Toimintakulut	- 1 095	- 1 170	- 1 383	- 1 411	- 1 440
Toimintakate/jäämä	805	747	737	835	931

TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1 000 €	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatuotot	1 900	1 913	2 116	2 241	2 366
Valmistus omaan käyttöön		5	5	5	5
Toimintakulut	- 1 095	- 1 170	- 1 383	- 1 411	- 1 440
Henkilöstökulut	- 359	- 399	- 411	- 428	- 437
Palkat ja palkkiot	- 288	- 319	- 332		
Henkilösivukulut	- 71	- 80	- 80		
Eläkekulut	- 60	- 66	- 67		
Muut henkilösivukulut	- 11	- 13	- 12		
Palvelujen ostot	- 468	- 506	- 703	- 610	- 623
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 243	- 236	- 240	- 336	- 343
Ostot tilikauden aikana	- 246	- 236	- 240		
Varastojen lisäys/vähennys	4				
Muut toimintakulut	- 25	- 29	- 29	- 37	- 38
Toimintakate/jäämä	805	747	737	835	931
Rahoitustuotot ja -kulut	- 107	- 113	- 111	- 114	- 114
Korkotuotot	3				
Muut rahoitustuotot	5	3	3	3	3
Korkokulut	- 2	- 2	- 1	- 4	- 4
Muut rahoituskulut	- 113	- 113	- 113	- 113	- 113
Vuosikate	698	635	626	721	817
Poistot ja arvonalentumiset	- 480	- 537	- 537	- 550	- 560
Suunnitelman mukaiset poistot	- 480	- 537	- 537	- 550	- 560
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	218	98	89	171	257

Liikelaitoksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024	1 000 € TS 2025	1 000 € TS 2026
Liikevaihto	1 899 964	1 912 823	2 115 761	2 241	2 366
Valmistus omaan käyttöön	0	5 000	5 000	5	5
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-246 336	-236 030	-240 197	-336	-343
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	3 819				
Palvelujen ostot	-468 281	-506 425	-702 925	-610	-623
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-288 394	-320 299	-331 770	-428	-437
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-59 954	-66 434	-67 016		
Muut henkilösivukulut	-10 961	-12 295	-12 496		
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-480 475	-537 197	-537 197	-550	-560
Arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut	-24 619	-28 960	-28 960	-37	-38
Liikelylijäämä (-) alijäämä)	324 761	210 183	200 200	285	370
Rahoitustuotot ja -menot					
Korkotulot	2 697				
Muut rahoitustulot	5 453	3 000	3 000	3	3
Korkomenot	-1 591	-2 200	-700	-4	-4
Korvaus peruspääomasta	-113 385	-113 383	-113 383	-114	-114
Muut rahoitusmenot	27				
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä ja varauksia	217 965	97 600	89 117	171	256
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	6 144	18 510	18 510	19	19
Tilikauden yli-/alijäämä	224 108	116 110	107 627	190	275

INVESTOINTIBUDJETTI

Vuoden 2024 suunniteltujen investointien nettomäärä on 1 120.000 € alv 0 %, josta 770.000 € (69 %) kohdistuu korvausinvestointeihin ja 350.000 € (31 %) uusinvestointeihin. Arviosta puuttuu Vatungin jätevedenpuhdistustoiminnan muutoksen euromääräinen vaikutus (Vesiliik 4.10.2022 § 51).

Arvioitujen poistojen määrä on 537.197 €. Mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellusti, ei niitä pystytä rahoittamaan kokonaisuudessaan toiminasta saatavalla rahoituksella. Talousarvion rahoitusosassa esitetty vaje, 395.120 €, voidaan kattaa olemassa olevilla rahavaroilla.

Merkittävimpiä investointikohteita ovat seuraavat; Simppala - Yli-Olhava vesijohtosaneerauksen vaiheiden 2 ja 3 toteutus sekä Pauhu - Hiu - Ykspensainen vesijohtolinjan rakentaminen. Lisäksi huomattavan suuren investointitarpeen aiheuttavat asemakaava-alueiden vesihuollon rakentamiset, johtosiirrot ja katusaneerauksen yhteydessä tehtävät saneeraukset mm. Tornikuja, Pentinkangas, Tapiontie-Kuovikuja, Lanssitie - Juontotie ja Kuiveniemen teloillisuusalue.

VESILIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Puhdasvesi	-915	-280	-740
Vesijohtoverkoston rakentaminen	-295	-50	-50
Vesijohtoverkoston saneeraus	-570	-200	-450
Vedenottamot	-50	-30	-240
Jätevesi	-205	-1350	-450
Viemäriverkoston rakentaminen	-55	0	-50
Viemäriverkoston saneeraus	-100	-100	-200
Jätevedenpuhdistamot	-50	-1250	-200
Yhteensä	-1120	-1630	-1190

VESILIIKELAITOS	TA2024	TS2025	TS2026
PUHDASVESI			
Menot	-1 020 000 €	-280 000 €	-740 000 €
Tulot	105 000 €	0 €	0 €
Netto	-915 000 €	-280 000 €	-740 000 €
JÄTEVESI			
Menot	-205 000 €	-1 350 000 €	-400 000 €
Netto	-205 000 €	-1 350 000 €	-400 000 €

VESILIIKELAITOS YHTEENSÄ	TA2024	TS2025	TS2026
Vesiliikelaitos			
Menot	-1 225 000 €	-1 630 000 €	-1 140 000 €
Tulot	105 000 €	0 €	0 €
Netto	-1 120 000 €	-1 630 000 €	-1 140 000 €

RAHOITUSBUDJETTI

Rahoitusosa	TP 2022	TA 2023	TA 2024	1 000 € TS 2025	1 000 € TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	324 761	210 183	200 200,00	285	370
Poistot	480 475	537 197	537 197,00	550	560
Rahoitustuotot ja -kulut	-106 797	-112 583	-111 083,00	-114	-114
Toiminnan rahavirta yhteensä	698 440	634 797	626 314,00	721	816
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-609 208	-985 000	-1 225 000,00	-1 630	-1 140
Rahoitusosuudet investointeihin			105 000,00		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	89 232	-350 203	-493 686,00	-909	-324
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				0	200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-37 893	-59 750	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-21 857				
Lainakannan muutokset yhteensä	-59 750	-59 750	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-725 134				
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-784 884	-59 750		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-695 652	-409 953	-493 686,00	-909	-124

Rahavarat 31.12.	1 271 378	1 561 425	1 067 739	159	35
Rahavarat 1.1.	1 967 030	1 271 378	1 561 425	1 068	159

Liikelaitoksen tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	1 000 € TS 2025	1 000 € TS 2026
Lainanhoitokate	3,93	5	5	5	5
Kassan riittävyys, pv	522				